

LOMBER BÖLGE BİYOMEKANİĞİ

Dr.Hakan BOZKUŞ

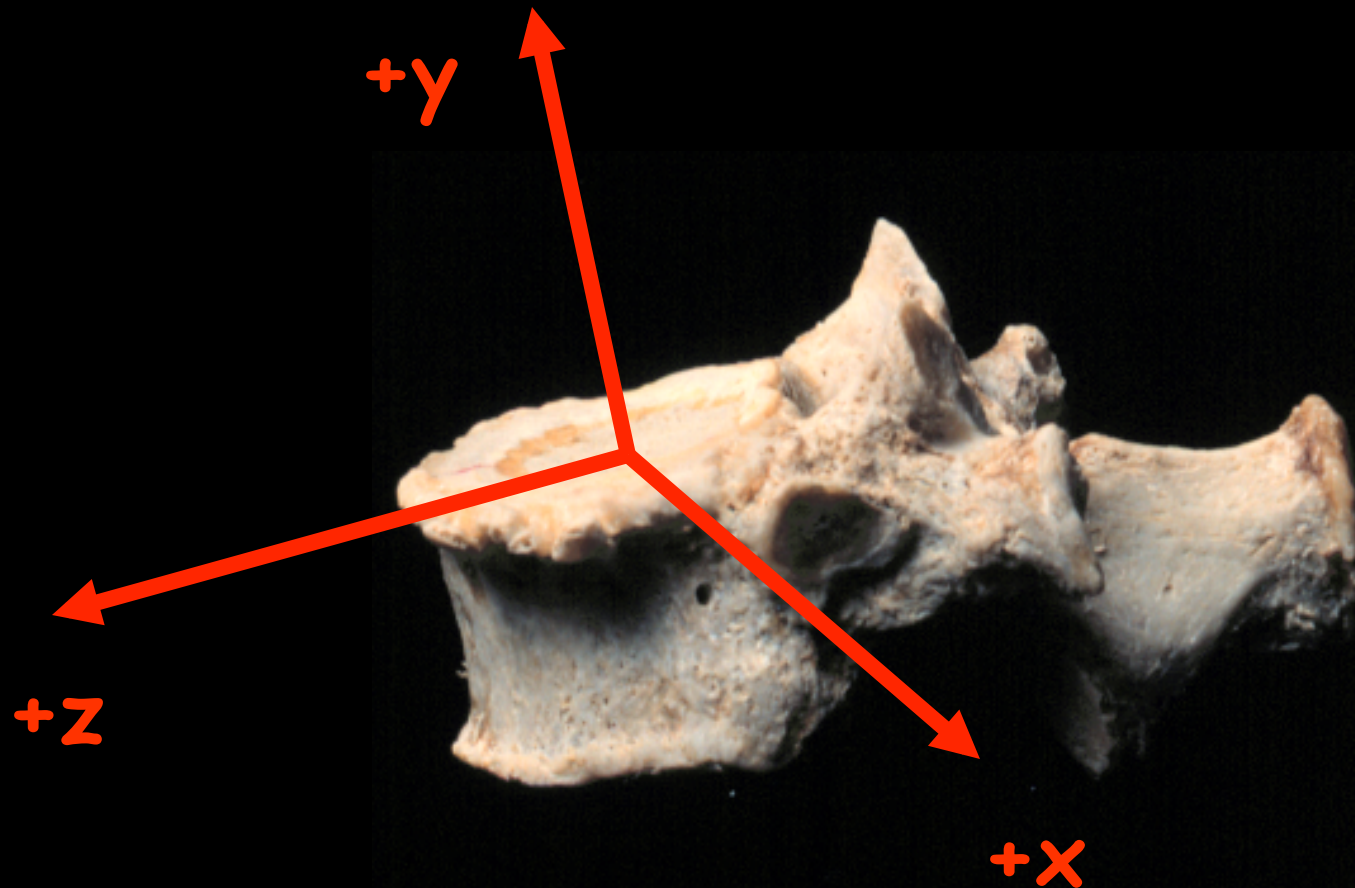
VKV Amerikan Hastanesi

İTÜ Fen Bilimleri Estitüsü

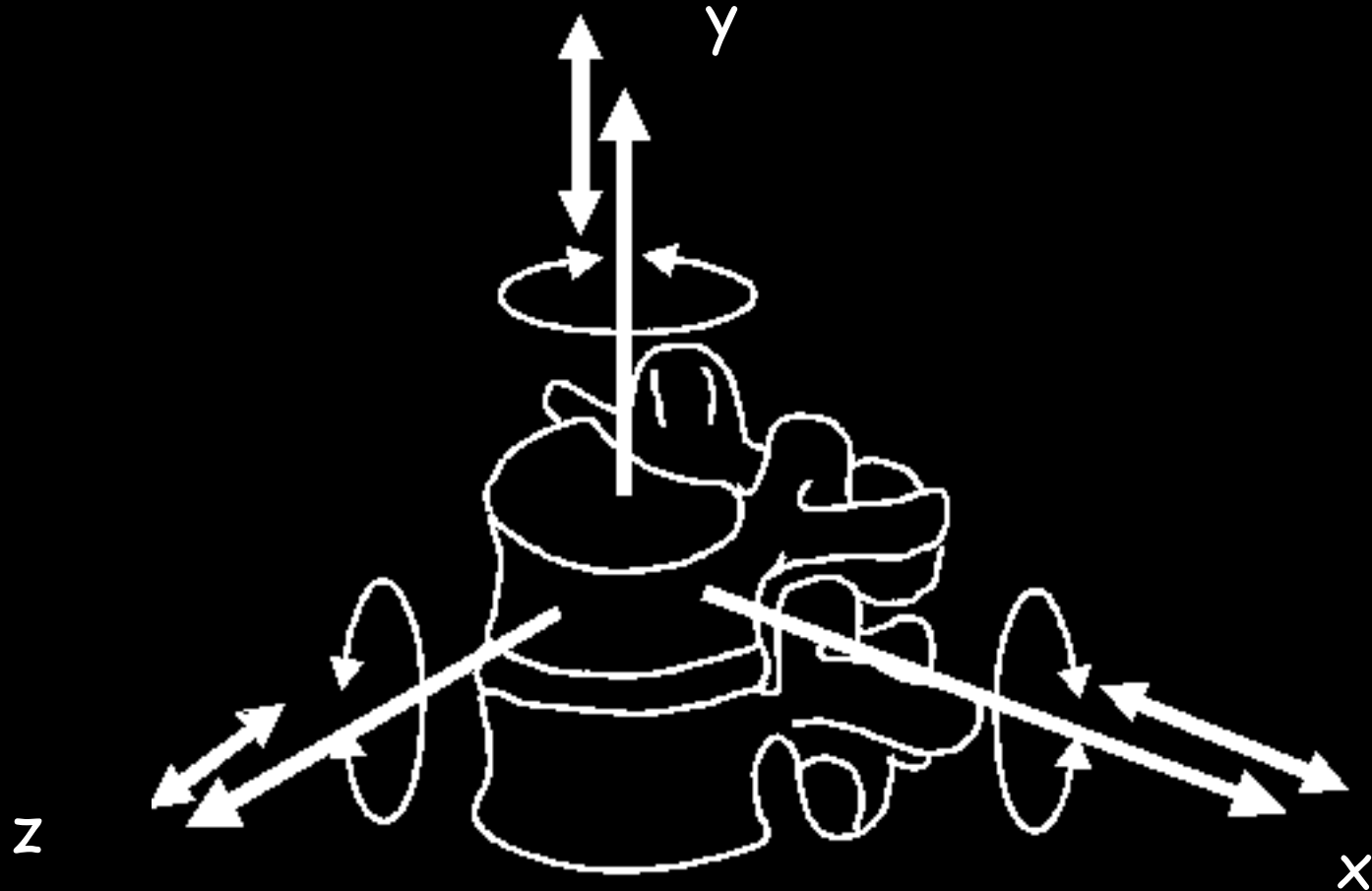
LOMBER HAREKET ARALIĞI

Eksen Takımı

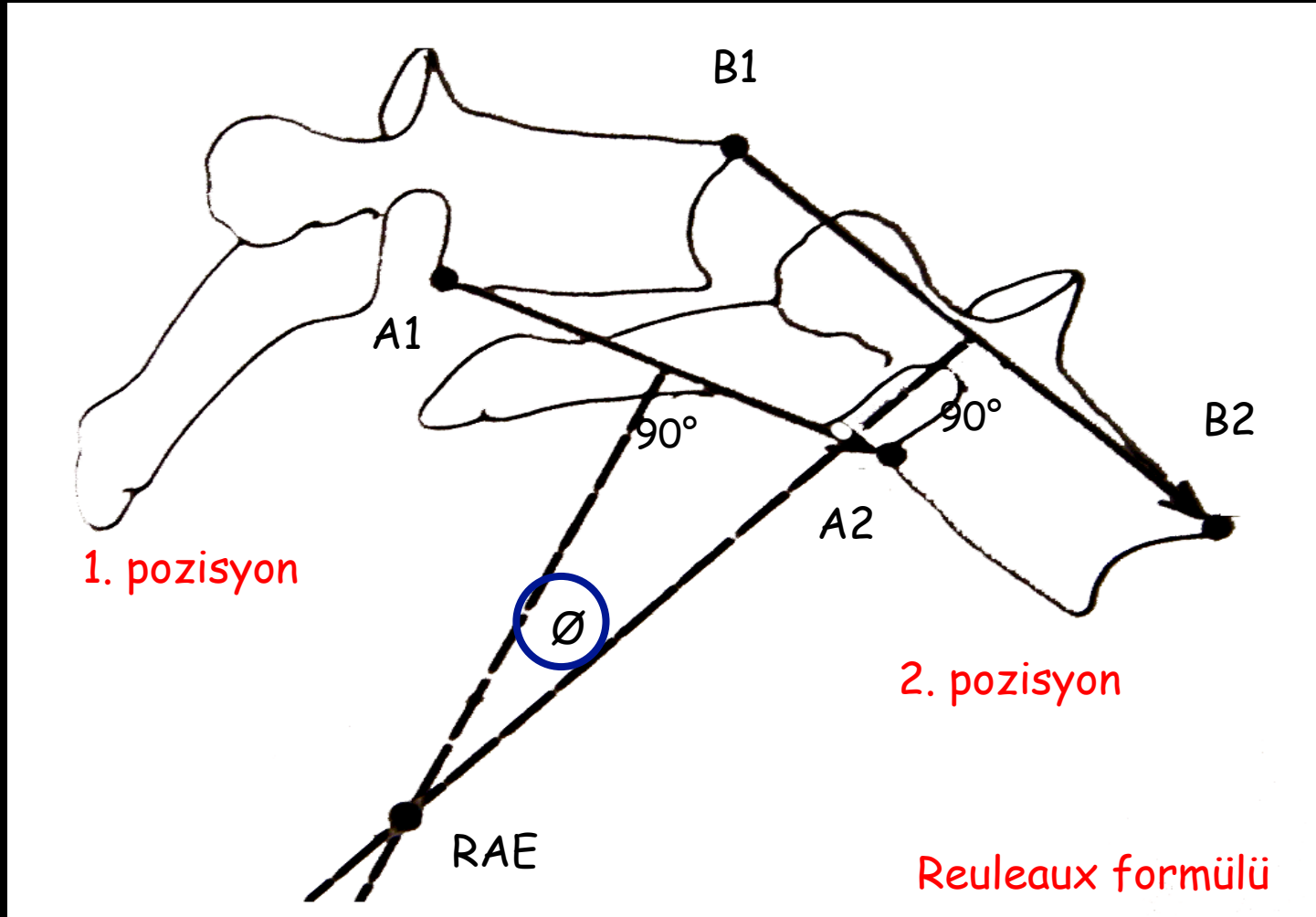
Hareket Aralığı

6 yönde hareket serbestliği

Tek Planda RAE ?

2 translasyon vektörü, 1 rotasyon açısı

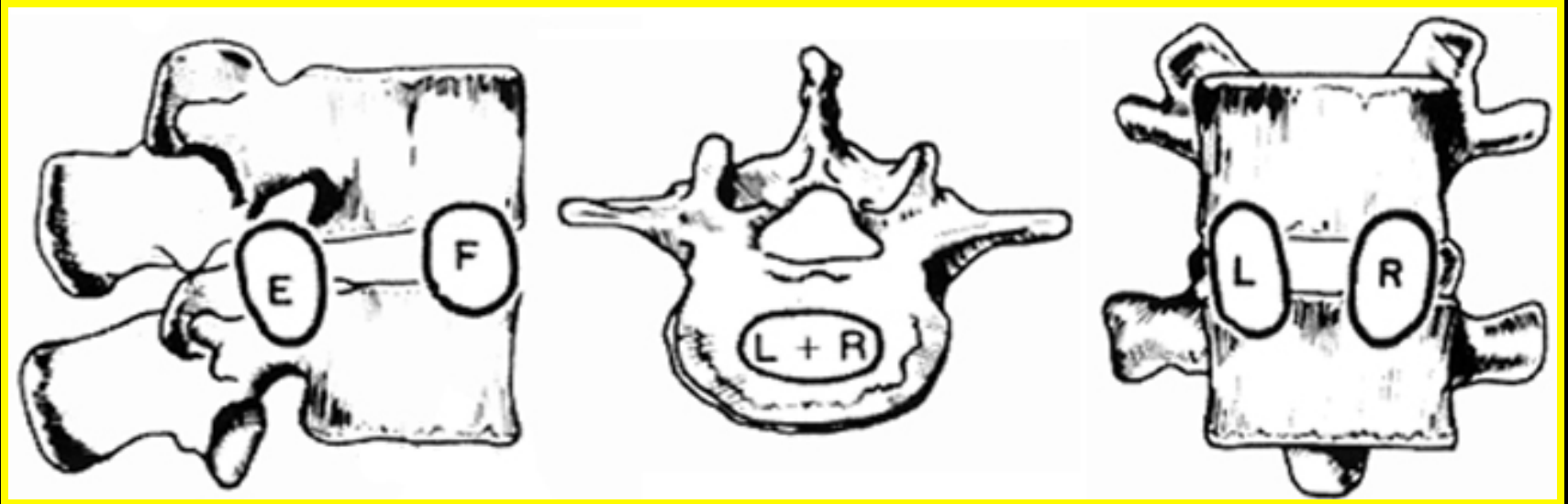

Rotasyonun Anlık Eksen

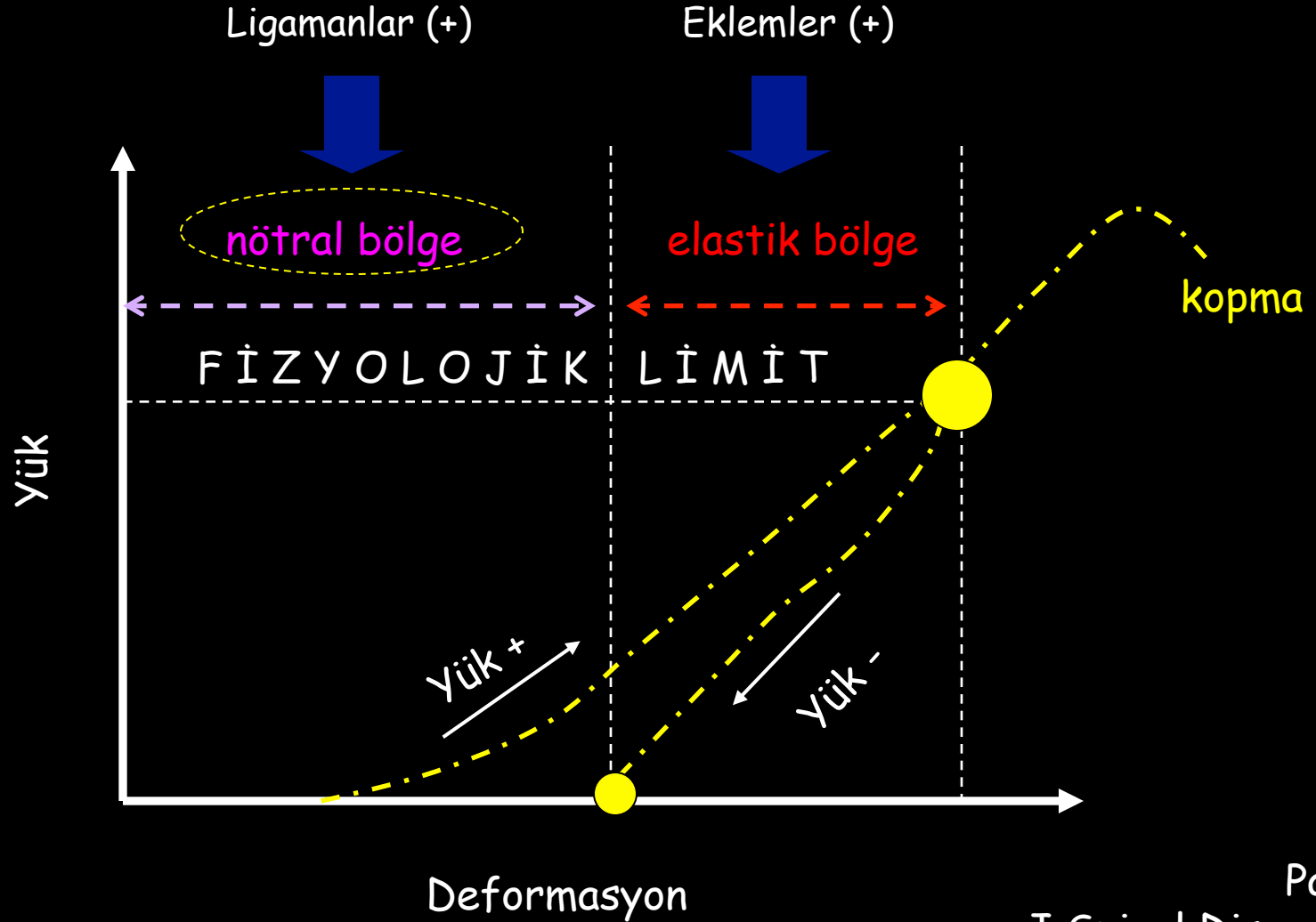
Sagittal plan

Aksiyal plan

Koronal plan

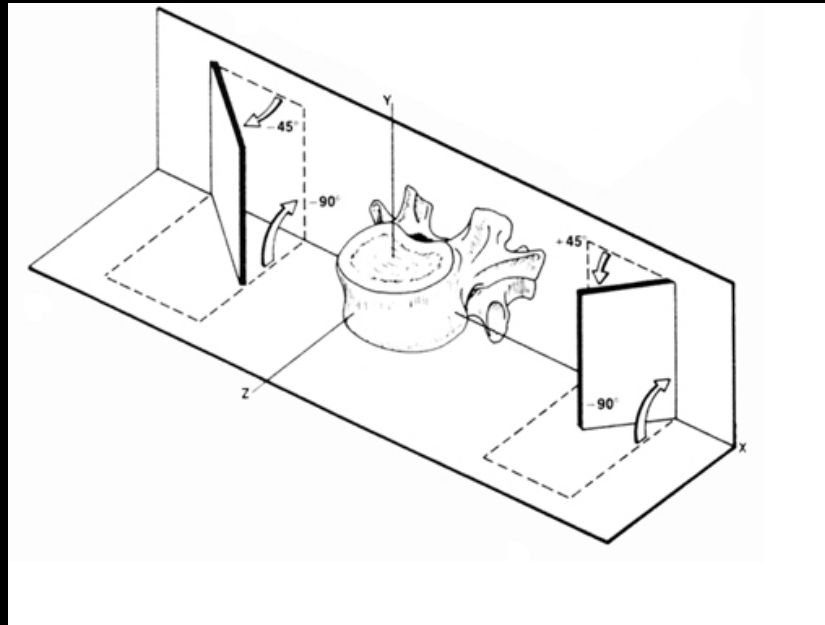

Hareket Aralığı (ROM)

Fasetler ve Açıları

Sagittal oryantasyon

xz plan

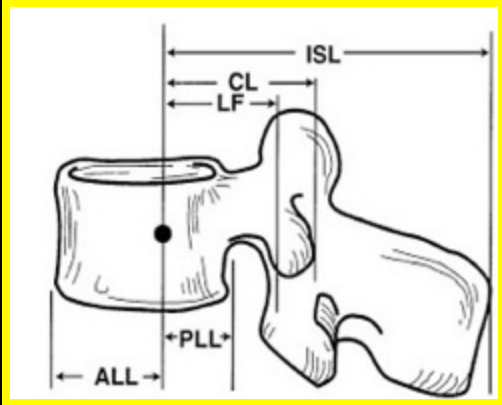
xy plan

-90

-45

White III AA, Panjabi MM, 1990

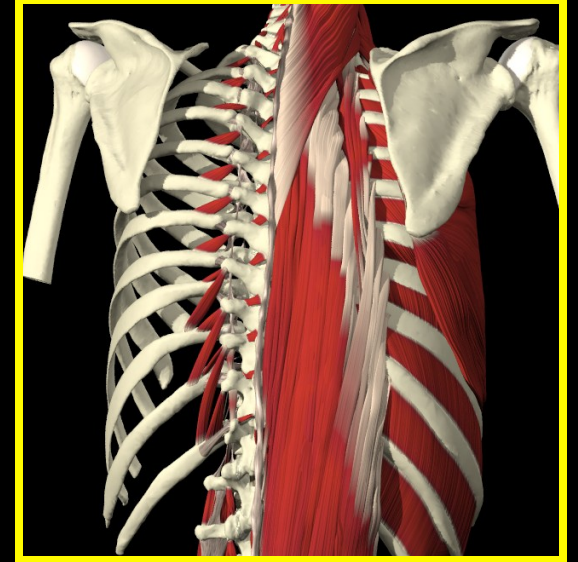
Hareketi Saęlayan Yapılar

Ligamanlar

İntervertebral disk

Adaleler

Lomber Hareket Aralığı (°)

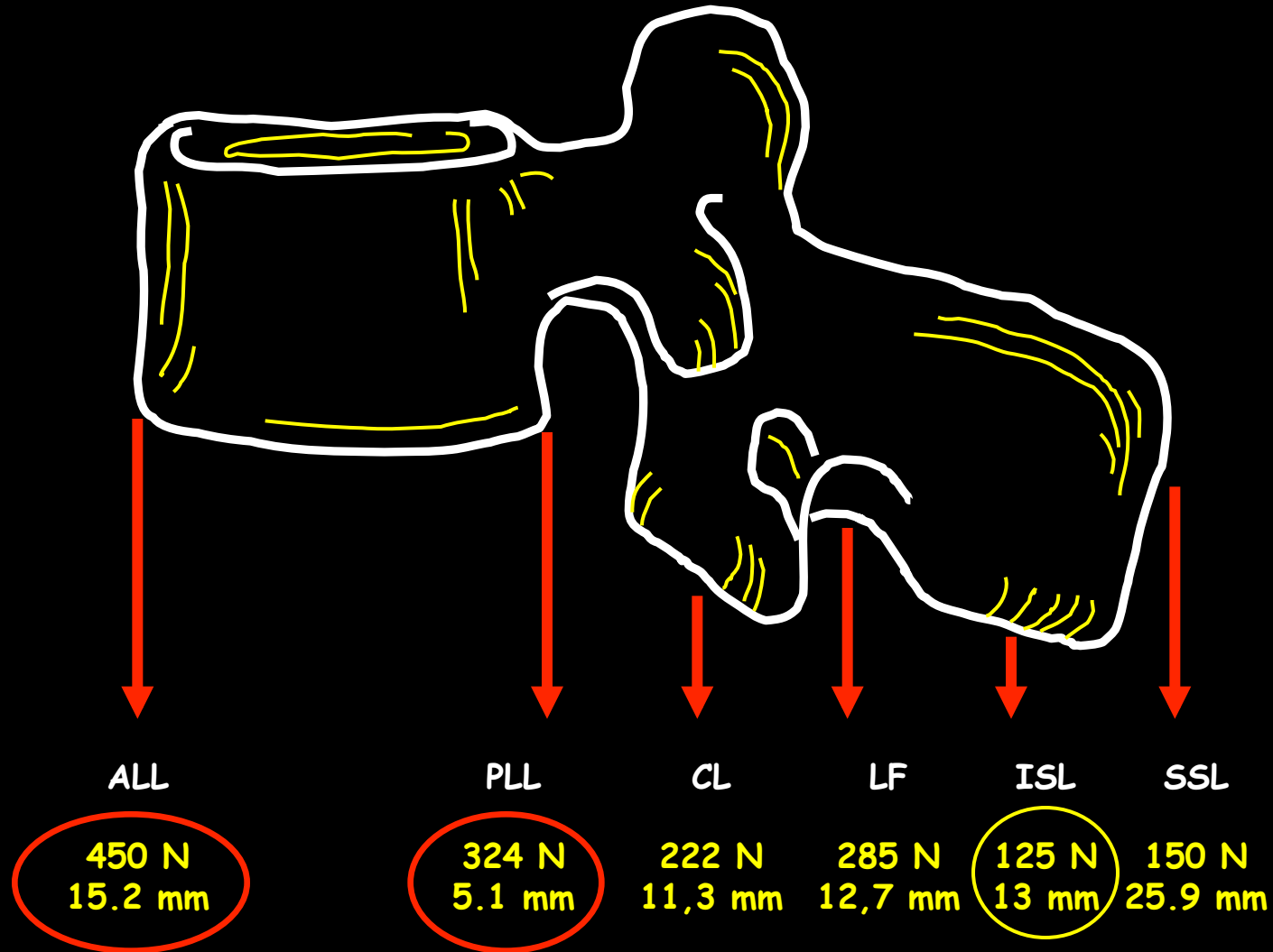
Segment	Fleksiyon + Ekstansiyon (°)	Tek taraflı Lateral Bending (°)	Tek taraflı Aksiyal Rotasyon (°)
L1-2	12	6	2
L2-3	14	6	2
L3-4	15	8	2
L4-5	16	6	2
L5-S1	17	3	1

LOMBER YAPILARIN DAYANIMI

Ligamanların Dayanımı

- Çekme yüklemesi

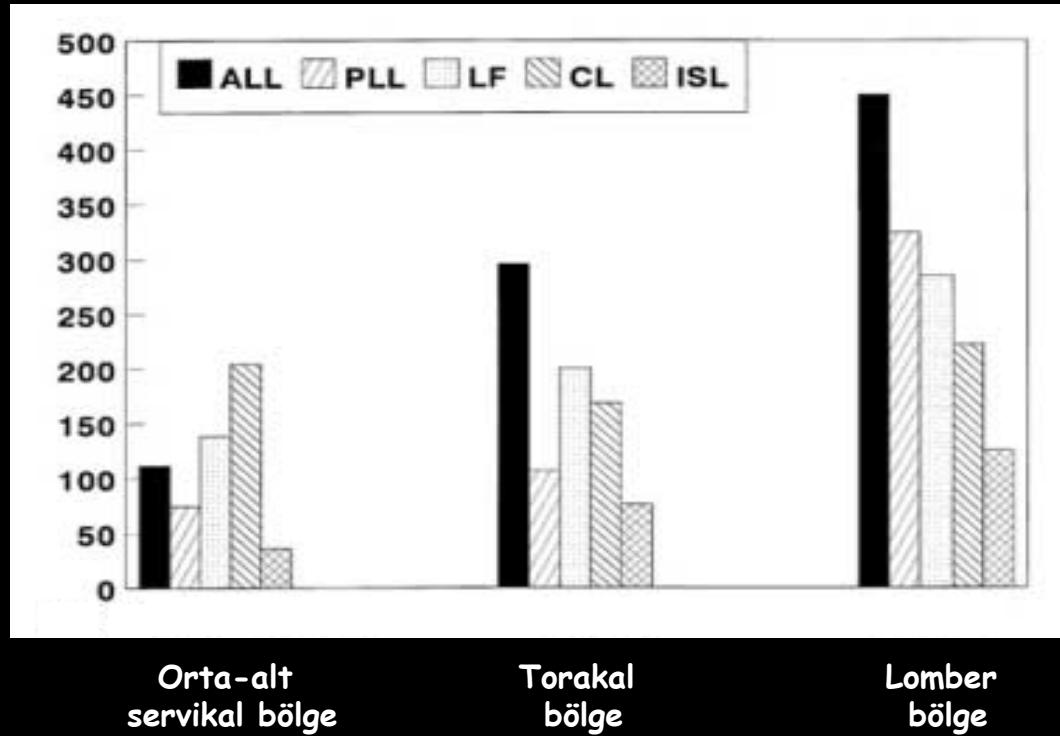
Ligamanların Dayanımı

Kopma dayanımı (N), Deformasyon (mm)

Ligamanların Dayanımı

Newton

ALL > PLL > LF > CL > ISL

Ligamanların Dayanımı

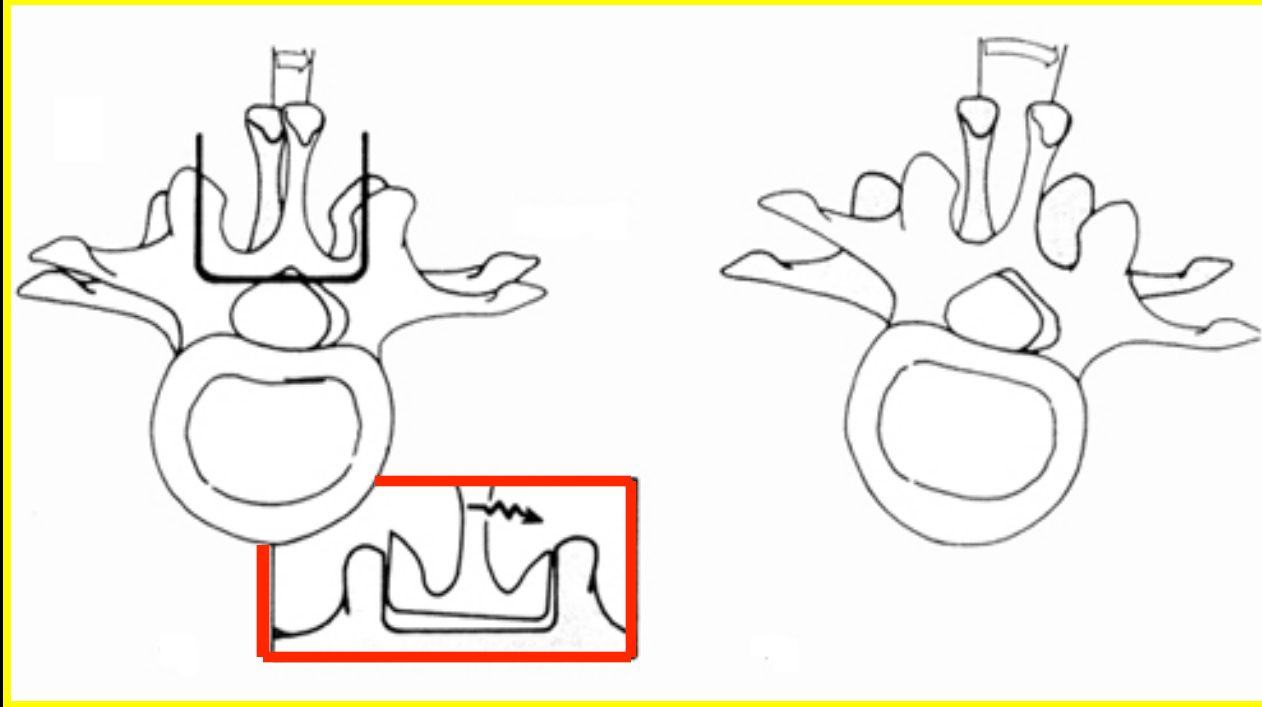
- Lomber fleksiyonun %70'i ligamanlar tarafından sağlanmaktadır.
- Hiperfleksiyonda ilk hasar ISL'de olur
- Mutlak hasar 120 Nm eğilme momenti ile oluşur.

Fasetlerin Dayanımı

Sagittal oryantasyon

- Fleksiyon/ ekstansiyon hareketi kolay,
- Aksiyal rotasyon zor.

Tek Taraflı Faset Hasarı

Aksiyal rotasyon kolaylaşmaktadır.

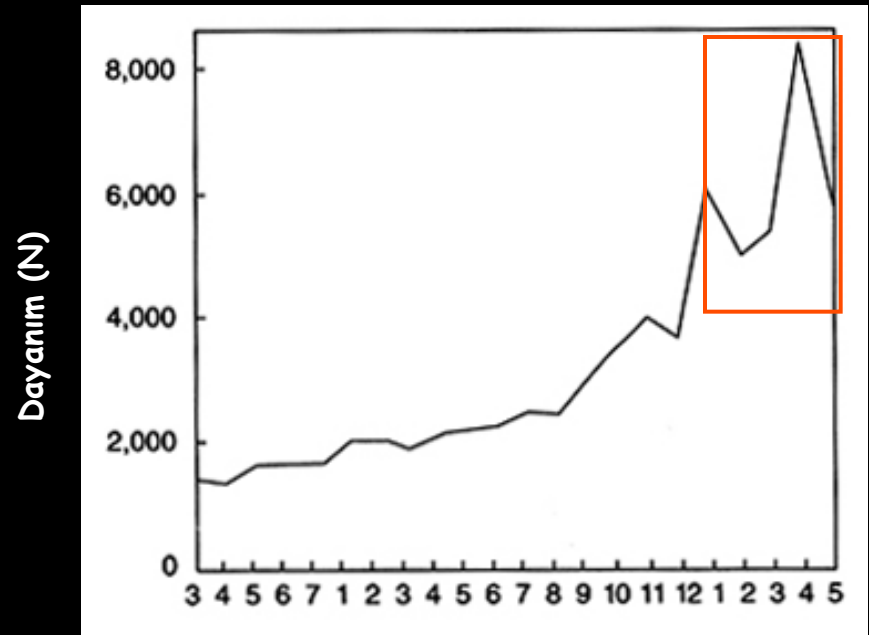
Vertebra Cismi Dayanımı

- Basma yüklemesi
- Çekme yüklemesi

Korteksin Dayanımı

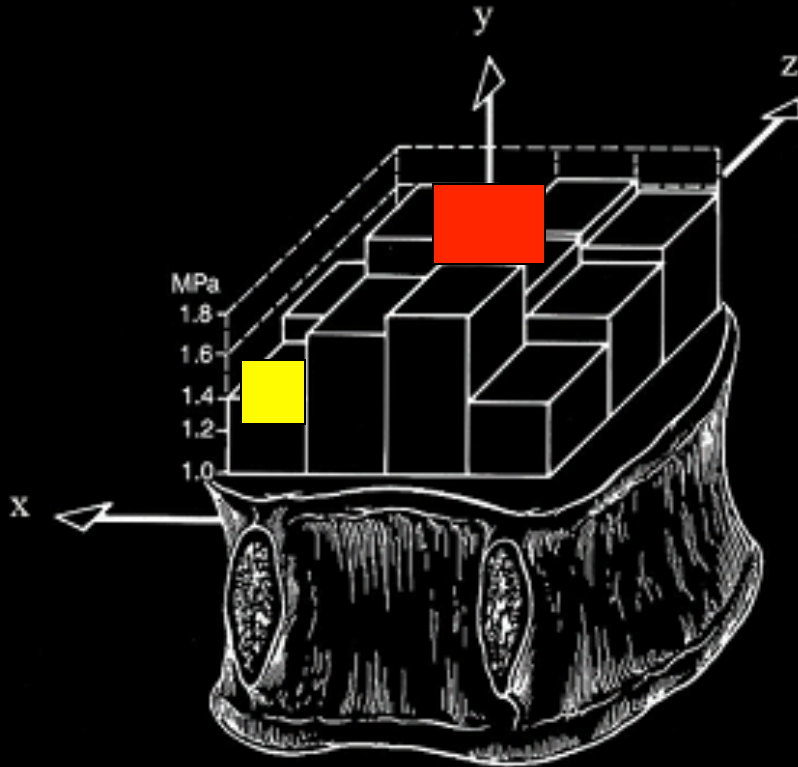
- Statik basma yüklemesine dayanım (N)

L1	6000
L2-3	5500
L4	8000
L5	6000

Mesafeler

Spongioz Bölümün Dayanımı

Basma yüklemesine dayanım;

En fazla → ORTA

En az → ARKA YAN

$$1 \text{ MPa} = 10 \text{ kg/cm}^2$$

Vertebra Cismi Dayanımı

Çekme yüklemelerinde ilk hasar vertebra-endplate bileşkesinde oluşur.

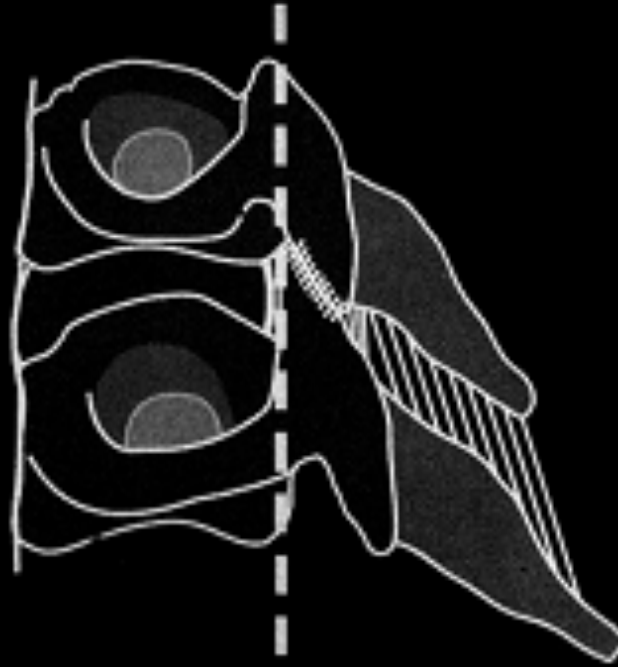
Vertebra Cismi Dayanımı

Tekrarlayan yüklemeler ile dayanım azalır.

İlk dayanımın %50 azalması 5000 siklus sonrasında oluşmaktadır.

LOMBER STABILITE

İki Kolon Teorisi

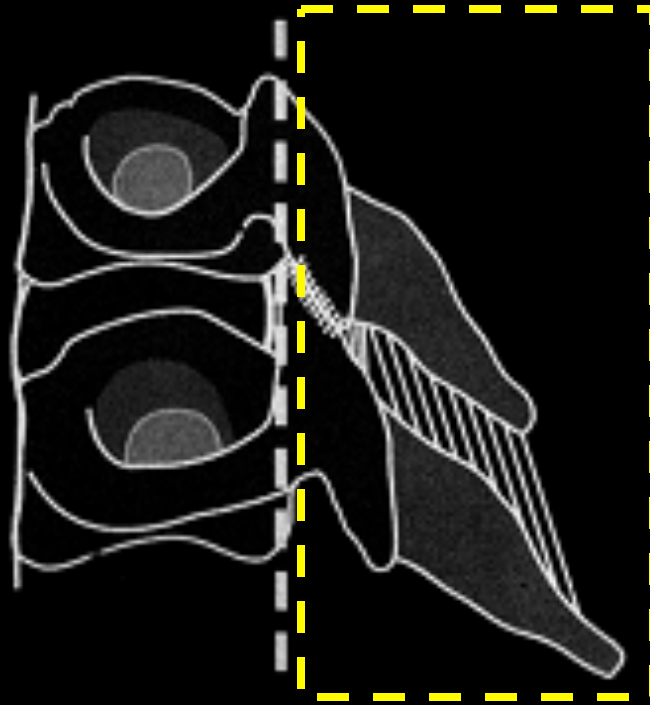

Ön

Arka

Holdsworth, 1963

İki Kolon Teorisi

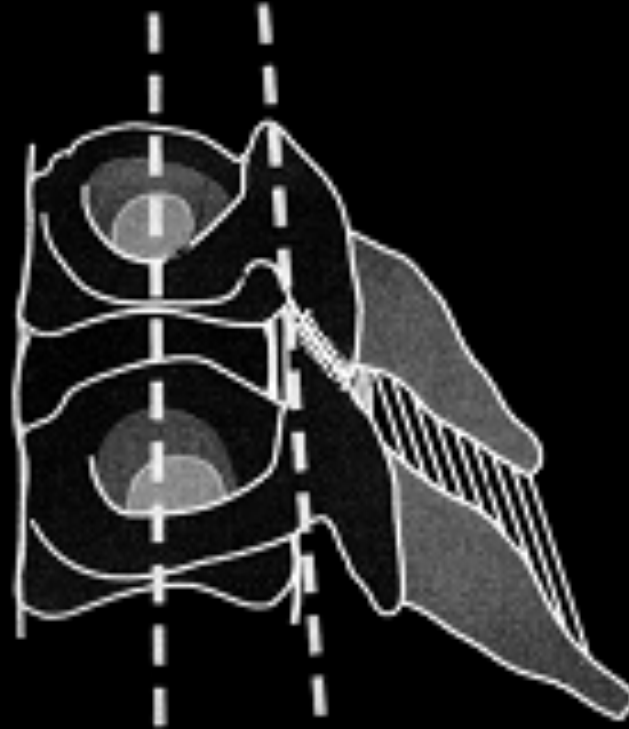

Ön

Arka

Holdsworth, 1963

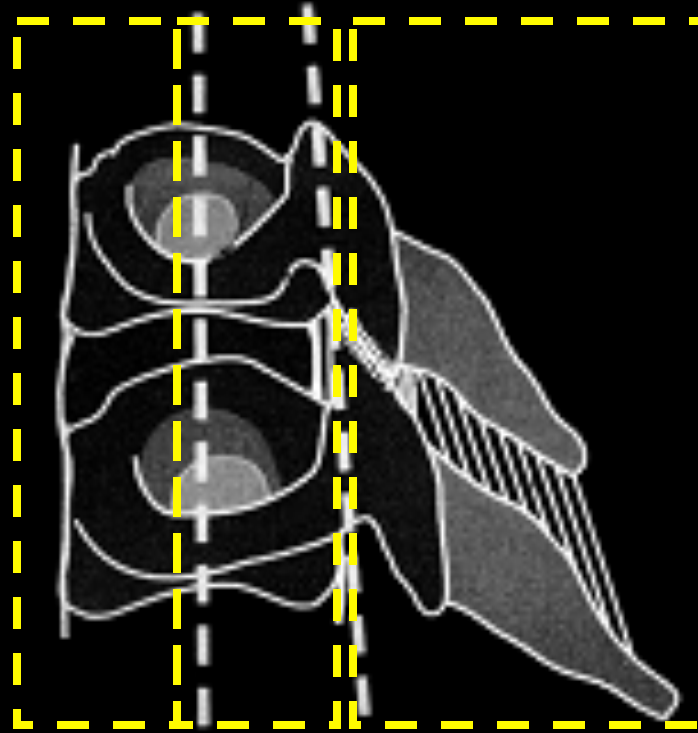
Üç Kolon Teorisi

Ön Orta Arka

Denis, 1984

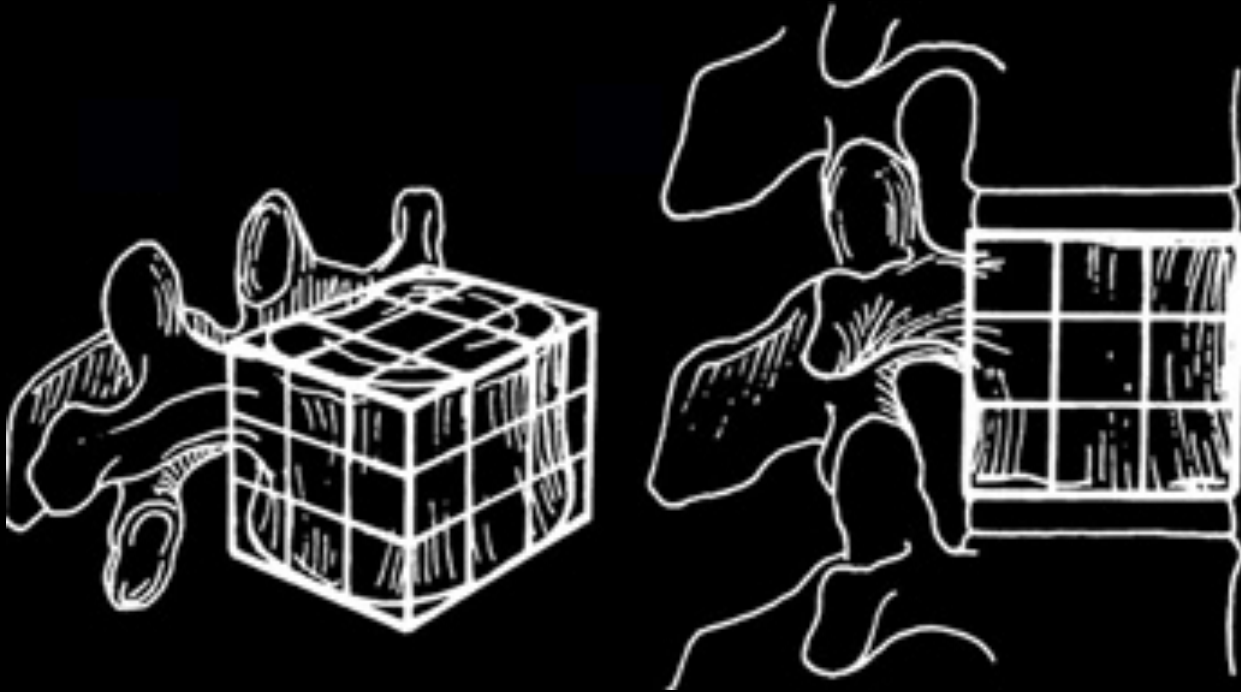
Üç Kolon Teorisi

Ön Orta Arka

Denis, 1984

27 K p Teorisi

Aksiyal ve Sagittal Plan Stabilite

İnstabil

Stabil

Koronal Plan Stabilitet

Stabil

Stabil

Stabil

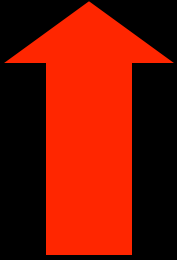

LOMBER DISK BIYOMEKANIĞI

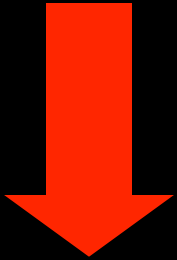
Basmaya cevabı

- Basma (kompresyon) testlerinde diskin düşük yüklerde fleksibl olduğu ancak büyük yük değerlerinde stabiliteyi arttırmak için katı şekilde davrandığı görülmektedir.

Disk Davranışı

YÜK

DİSK SERTLİĞİ

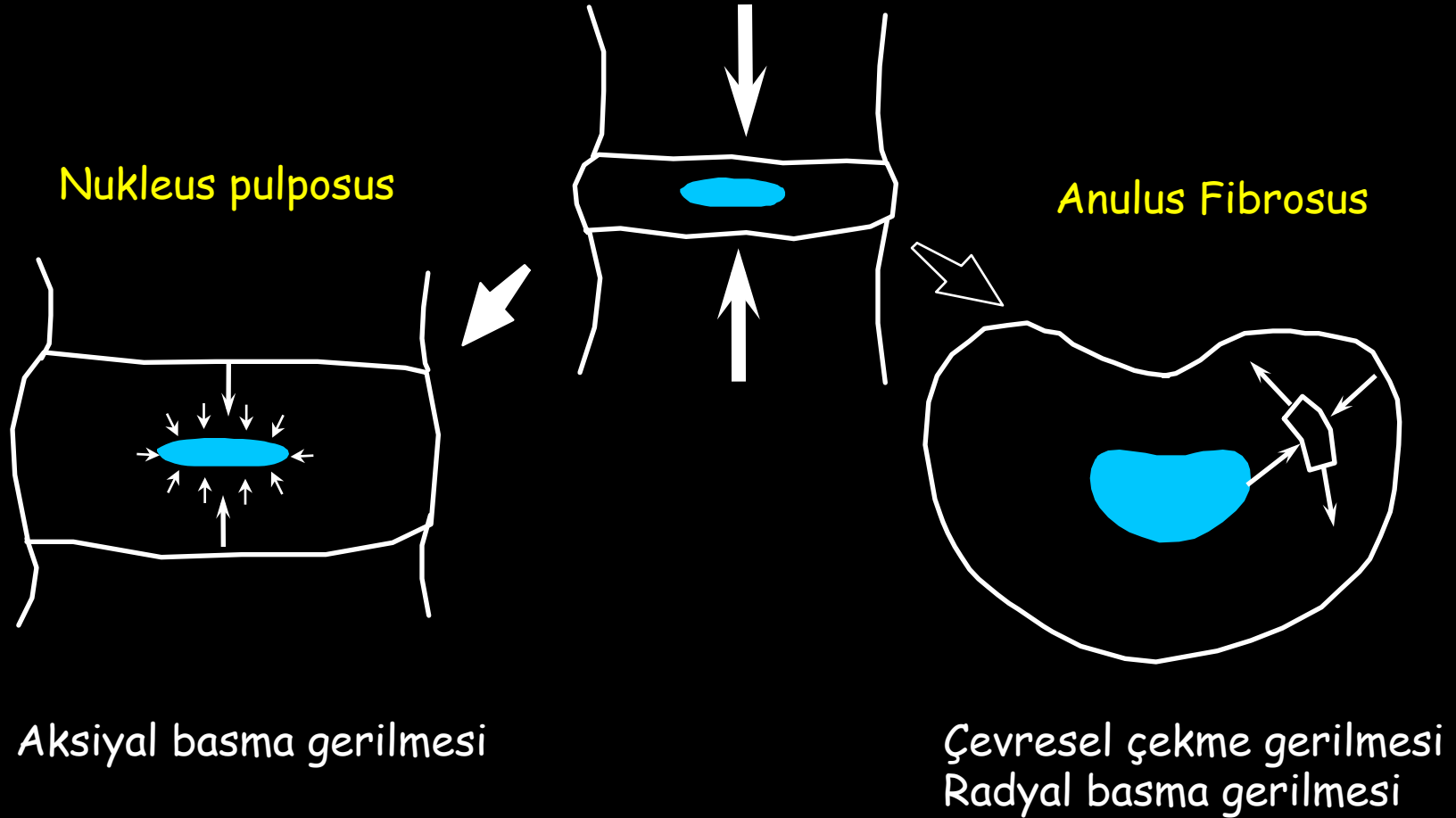

Çekmeye cevabı

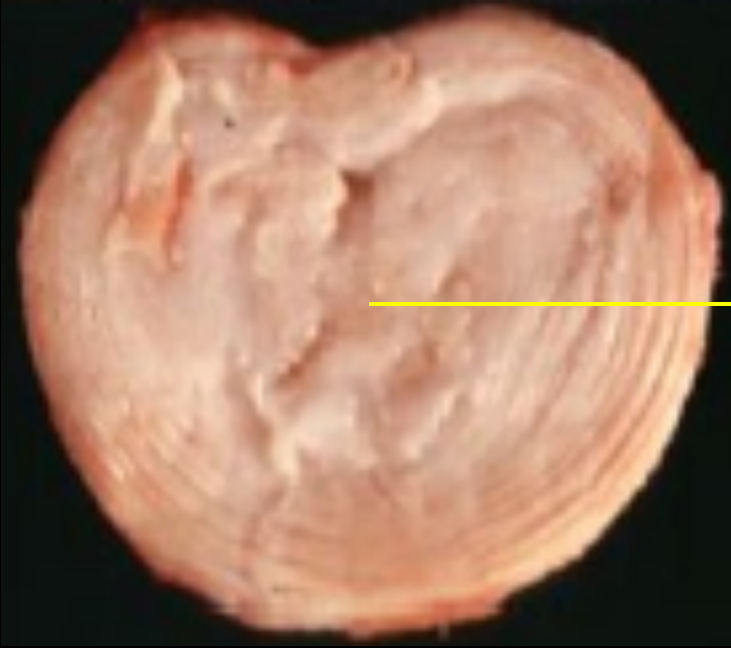
Günlük aktivite sırasında **nukleusun** çekme (tensil) yüklerine maruz kalması nadirdir.

Buna karşın **anulus** çekme yüklerine daha sık maruz kalmaktadır.

Disk İçerisinde Statik Basma Yüklemesi

Nukleusun Dayanım Gücü

Yüksek Basma
Gerilmesi Dayanımı

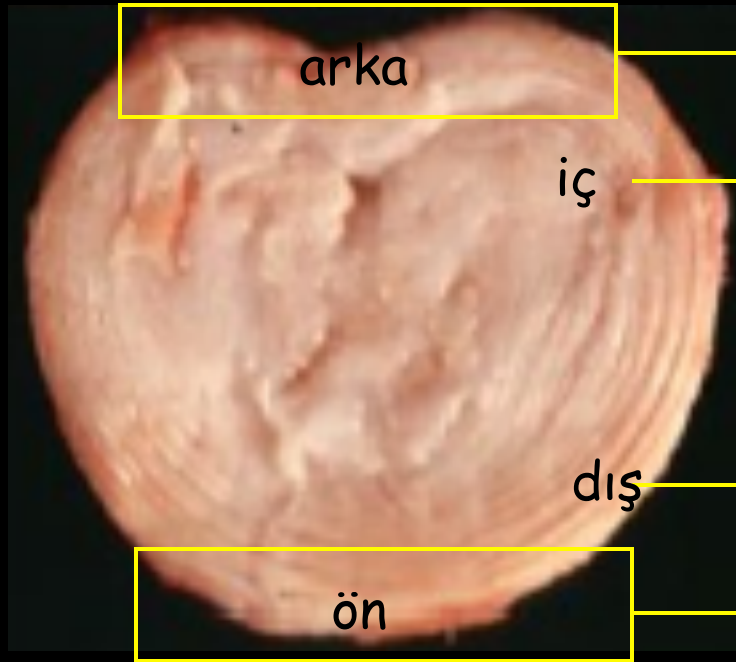
0.7-2.5 MN/m

Düşük Çekme
Gerilmesi Dayanımı

0-0.3 MPa

Nukleusda su ve proteoglikan içeriği

Anulusun Dayanım Gücü

Düşük Çekme
Gerilmesi Dayanımı

0.3- 0.7 MPa

Yüksek Çekme
Gerilmesi Dayanımı

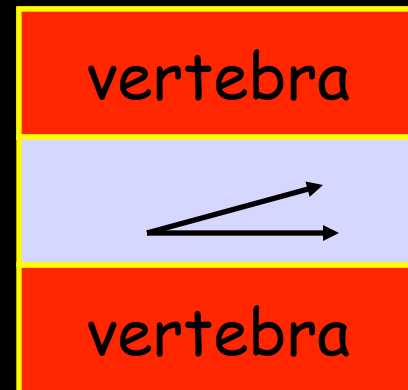
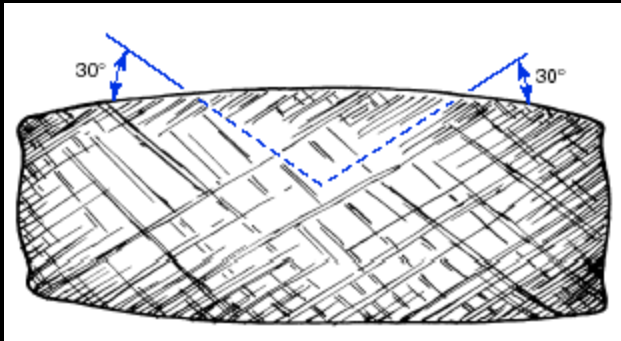
0.7- 1.4 MPa

Dış anulus **Tip I** kollojen- İç anulus **Tip II** kollojen

Anulusun Fleksibilitesi

Disk planının 15° açı yapan anulus lifleri düşük fleksibl özellikte (sert lifler)

Disk planına paralel olan lifler yüksek fleksibl özellikte

15°

Disk Dayanımı

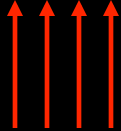
	Max.yük	Dayanım
Basma	4500 N	2.5 MN/m
Çekme	1800 N	1.0 MN/m
Kayma	150 N	0.26 MN/m
Burulma	31 Nm	2.0 Nm/derece

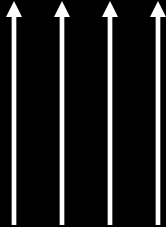
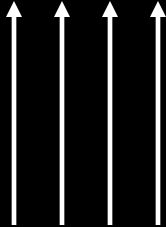
Statik Konumda Disk İçerisinde

NEDEN + intradiskal basınç ?

- Nukleus pulposus içerisinde hidrostatik basınç
- Ligaman, adale ve anulus fibrosus çekme gerilmeleri

Yükleme Durumunda Disk İçi Yük Dağılımı

+ intradiskal basınç

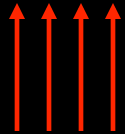
- Anulus fibrosusda çekme gerilmeleri
- Nukleus pulposusda katılaşma (stiffness)

Sabit Yükleme Etkisi

Viskoelastik özellik !

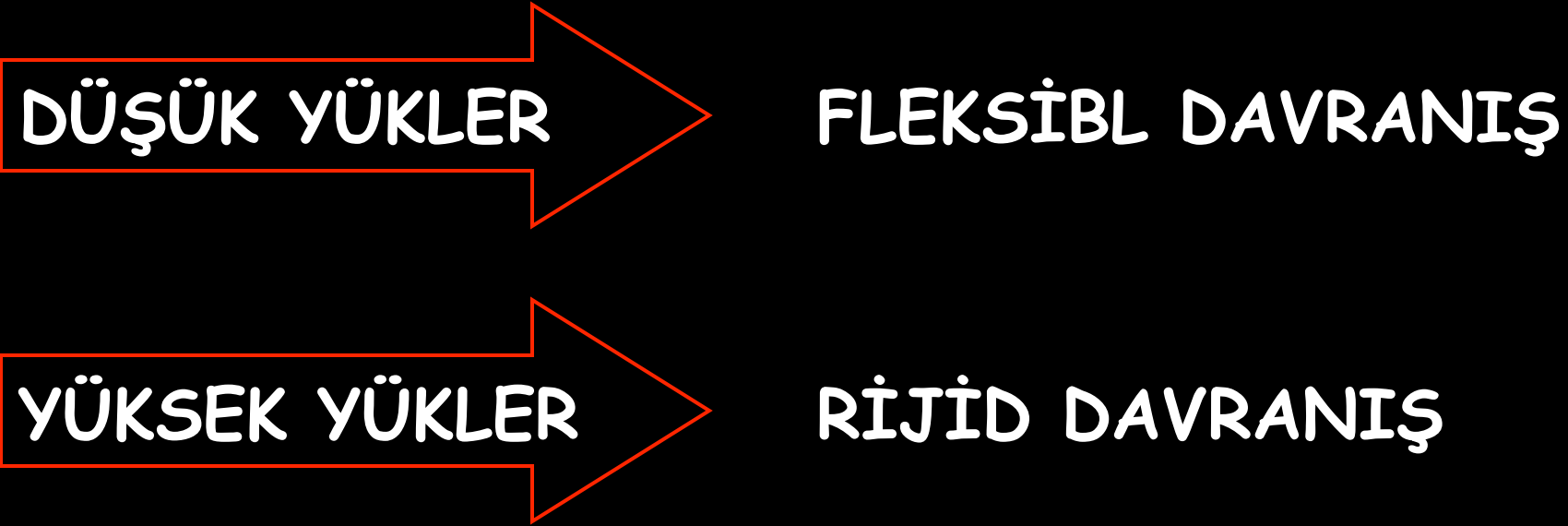
- Disk içerisinde zamana bağımlı deformasyon
(creep davranışı)
- Plastisite sınırı aşıldığında kalıcı deformasyon

Diske Olan Yükleme Devamında

Osmotik basınç

- Diskin sıvı içeriği azalmakta
- Proteoglikan konsantrasyonu artmakta

Bifazik Davranış

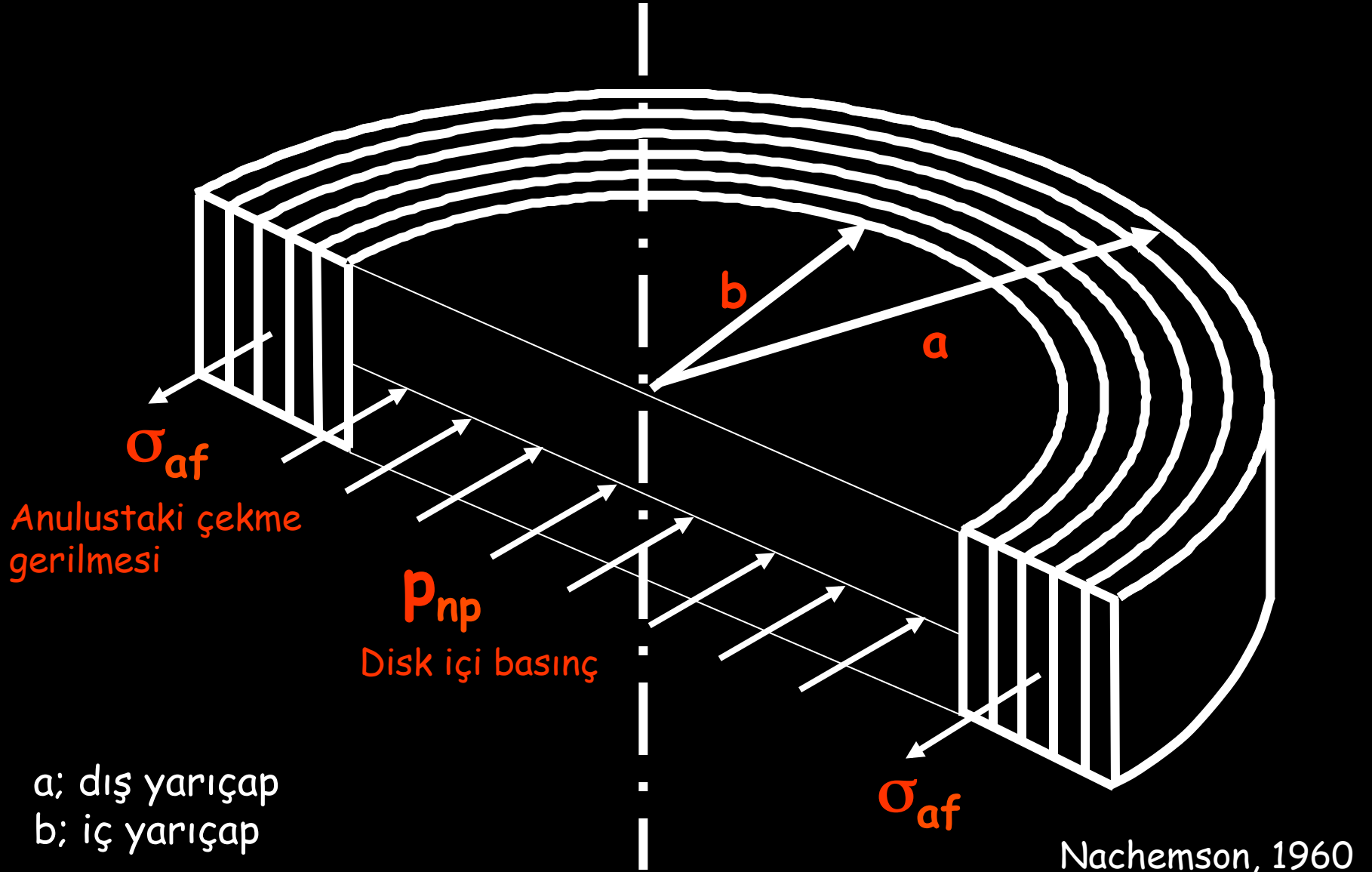
DÜŞÜK YÜKLER

FLEKSİBL DAVRANIŞ

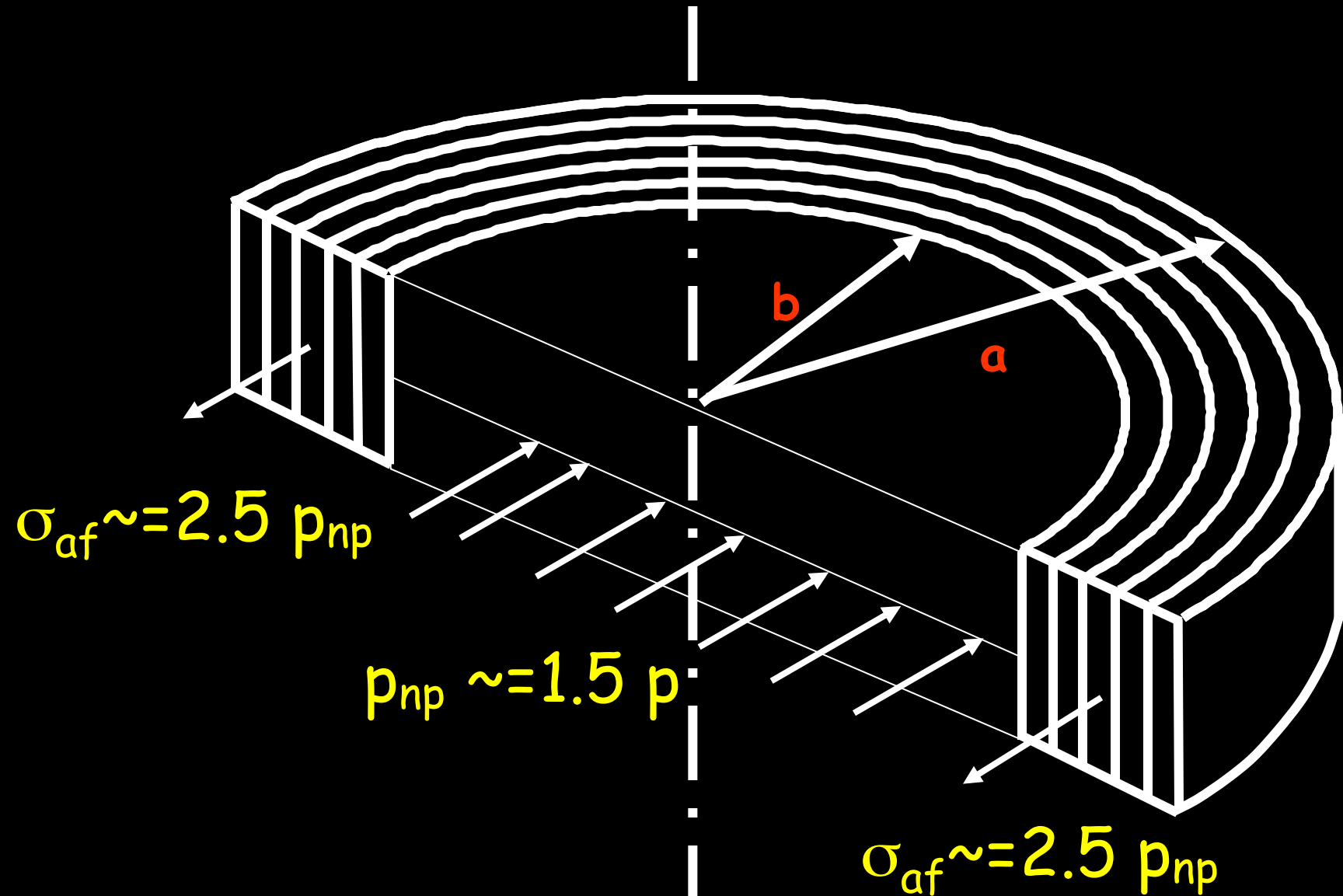
YÜKSEK YÜKLER

RİJİD DAVRANIŞ

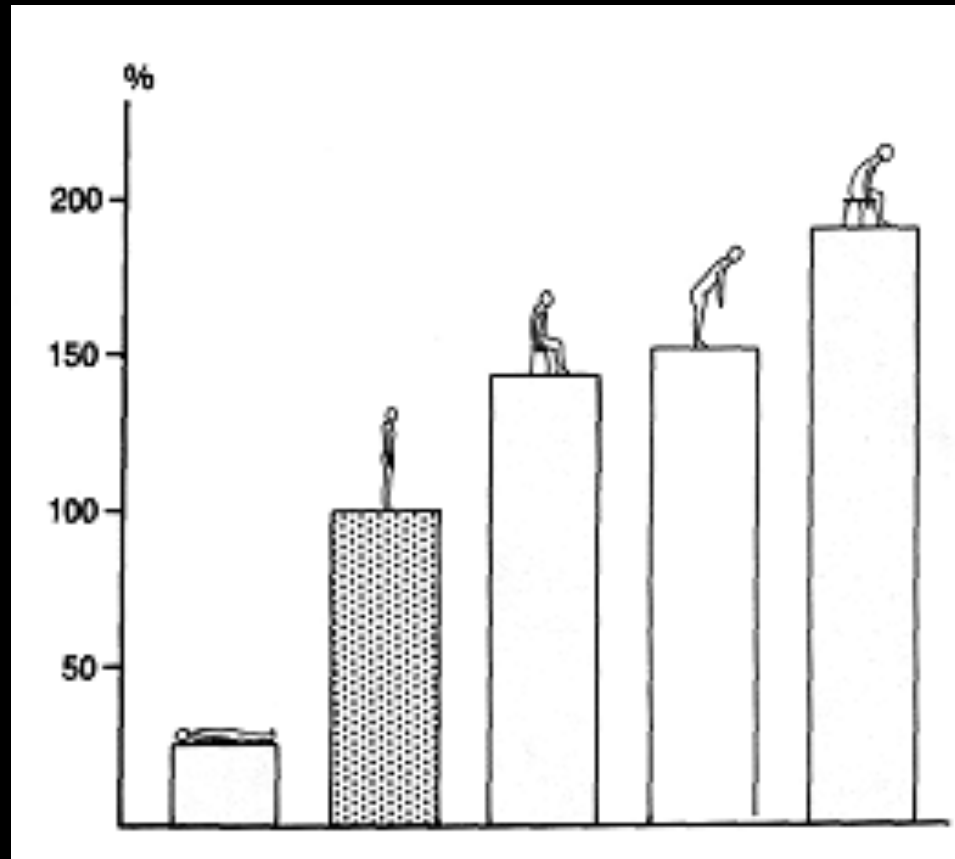
Basit Basınç Modeli

Basit Basınç Modeli

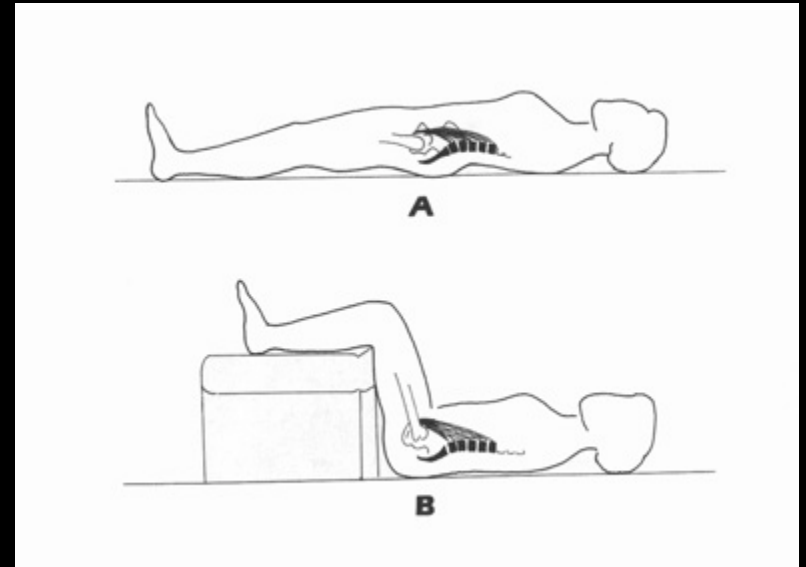
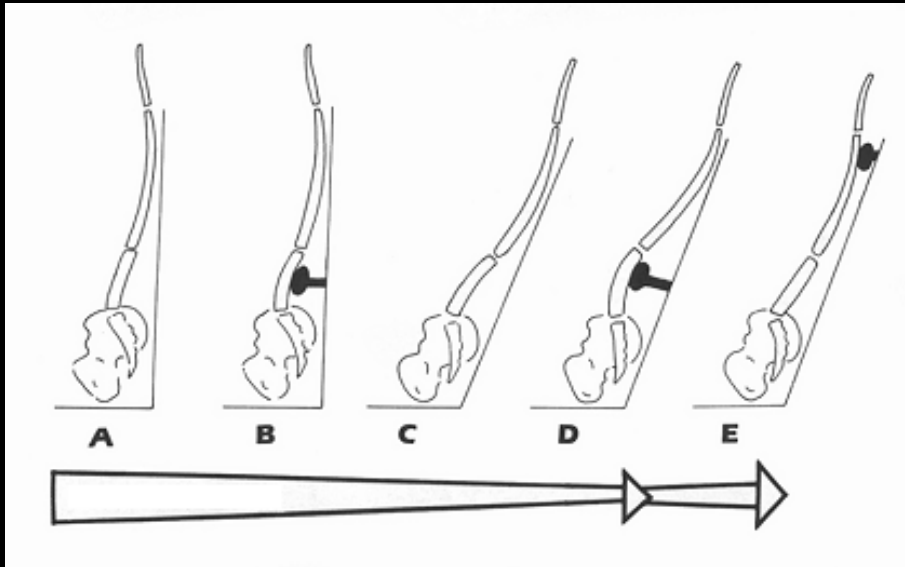

İntradiskal Basiç

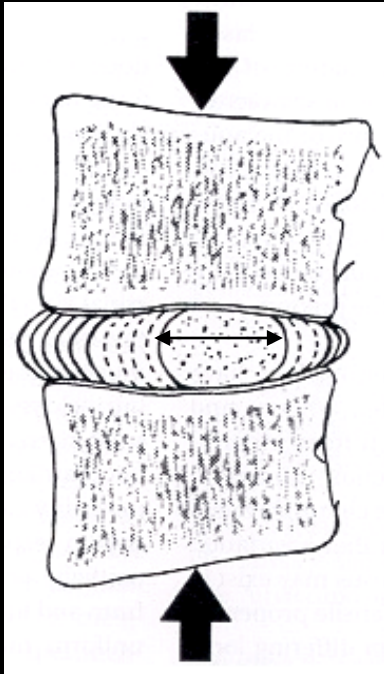
Nachmenson, 1966

Ergonomik Olarak Disk Basıncı ?

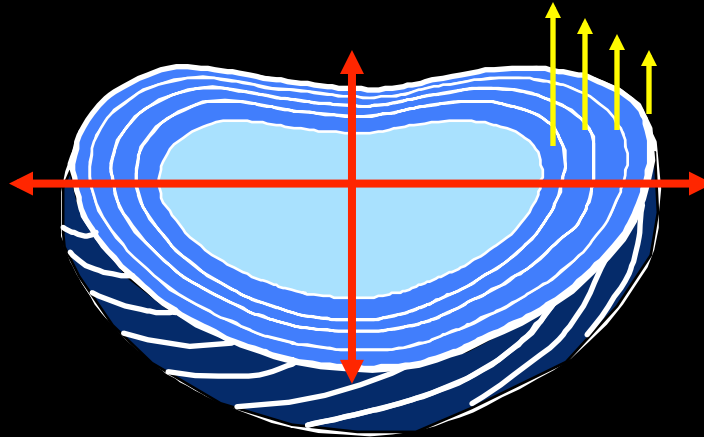

Disk basıncı

Aksiyal Basma Yüklemesi

- Nukleus horizontal olarak genişler
- Anulus liflerinde çekme gerilmeleri oluşur
- İç anulus liflerindeki çekme gerilmesi dış anulus liflerinden daha fazla olur
- End-plate'de basma gerilmesi olur

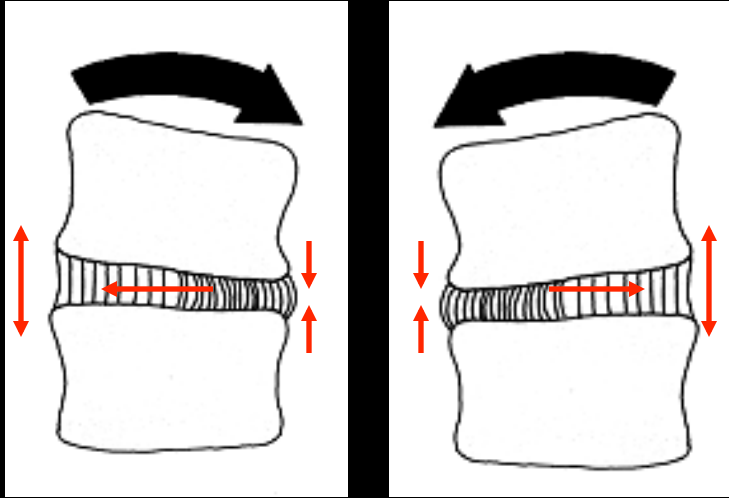

Aksiyal Basma Yüklemesi

FİZYOLOJİK LİMİTLERİ AŞTIĞINDA !

- İlk hasar vertebra end-plate'lerinde oluşur
- Anulus liflerinde direkt hasar oluşmaz

Eğilme Momenti (Fleksiyon, Ekstansiyon, Lateral Bending)

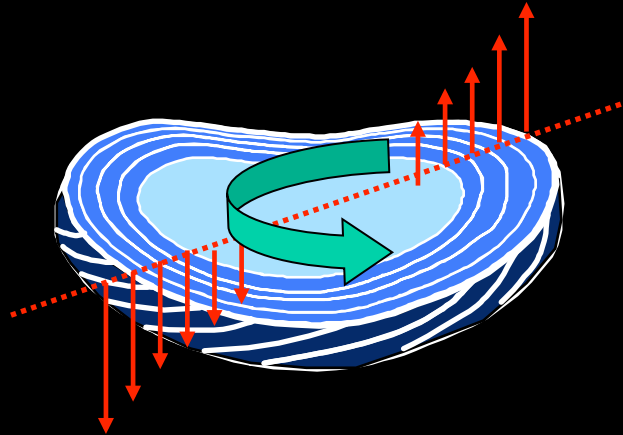

- Anulus lifleri basmanın olduğu tarafta basma gerilmelerine, karşı tarafta çekme gerilmelerine maruz kalır
- Nukleus, fleksiyonda arkaya ekstansiyonda öne doğru yer değiştirir

Burulma Momenti

(Torsiyon testi)

- Normal disk dokusunda 20 derecelik bir tork açısında hasar oluşmaya başlar.
- Torsiyonel yükleme sırasında oluşan kayma gerilmeleri diskin merkezinde düşük, periferde yüksek değerlerdedir.

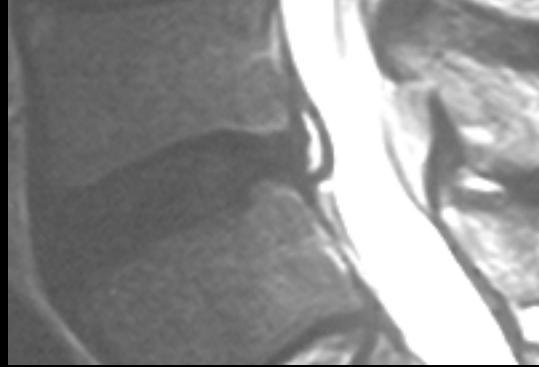
Burulma Momenti (Aksiyal torsiyon)

PÜR AKSİYAL TORSİYON ANULUS
LİFLERİNDE HASAR OLUŞTURMAZ !

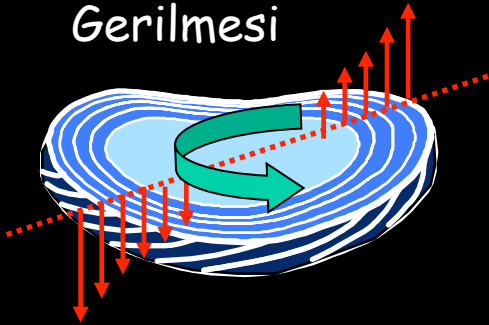
- Beraberindeki basma kuvveti anulus liflerinde hasar oluşturur

Anulus Hasarı

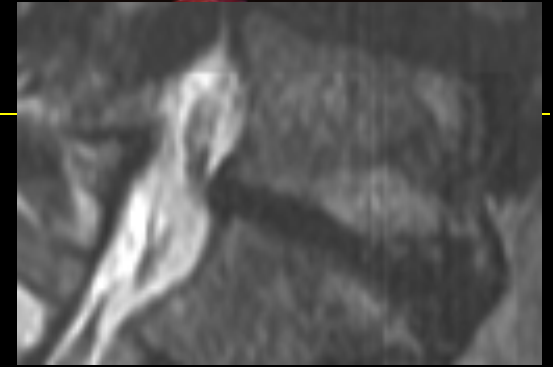
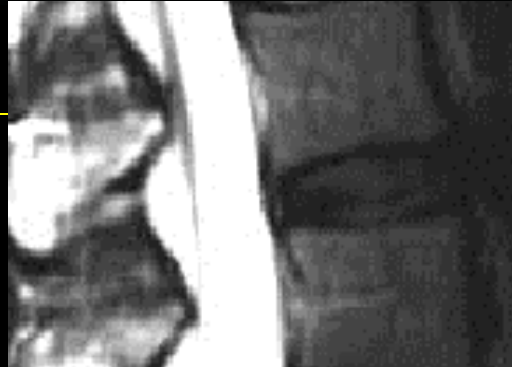
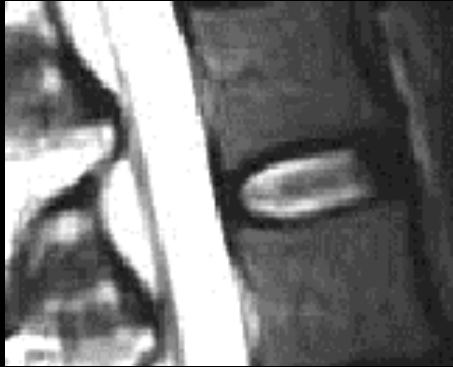
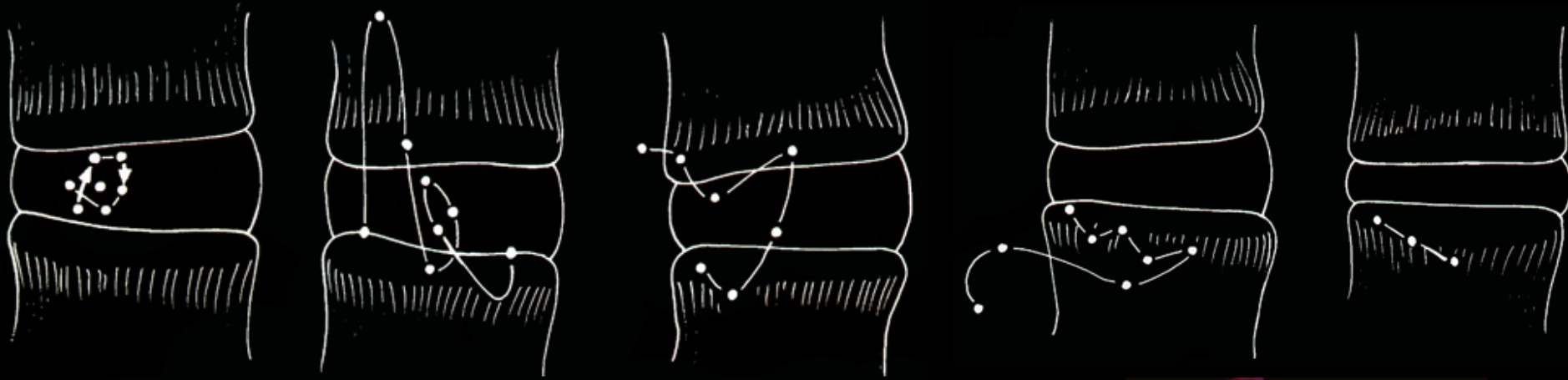
Düşük Çekme
Gerilmesi Dayanımı

Yüksek Kayma
Gerilmesi

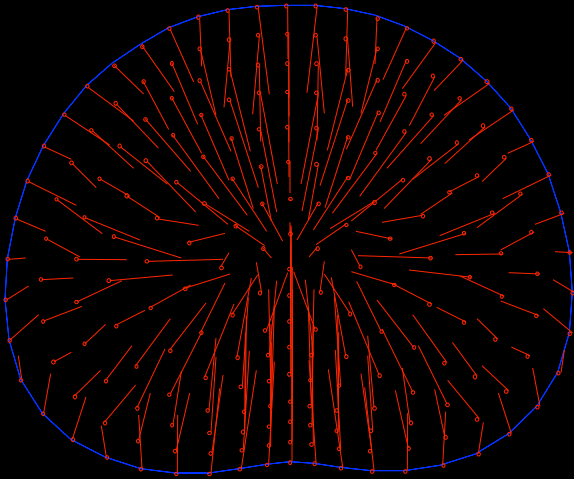

Sagittal Planda Rotasyonun Anlık Eksenini

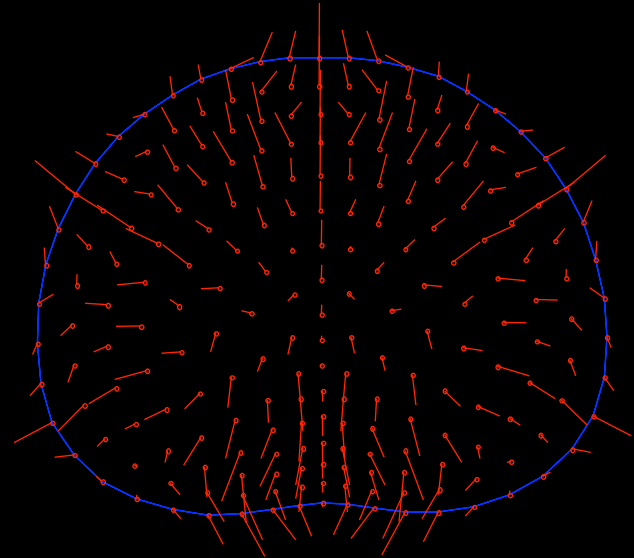

Sıvı Vektör Yönü

Normal

Dejenere

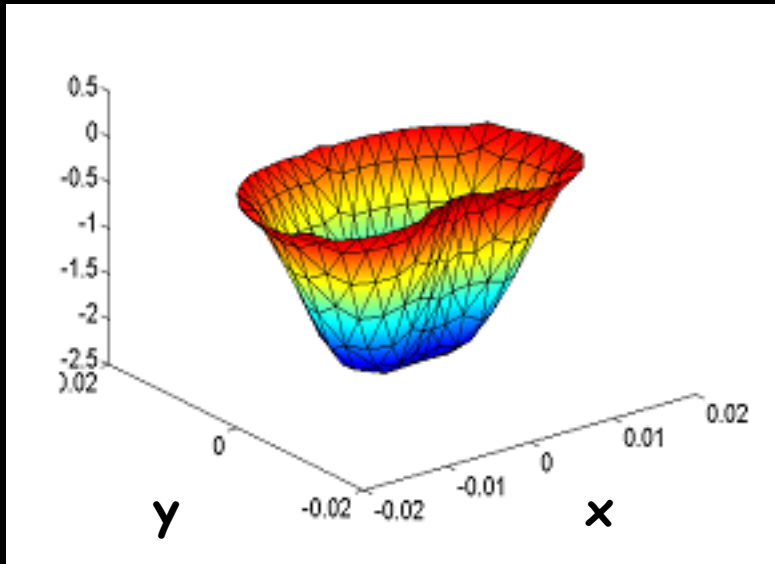

İntradiskal Sıvı Gerilmesi

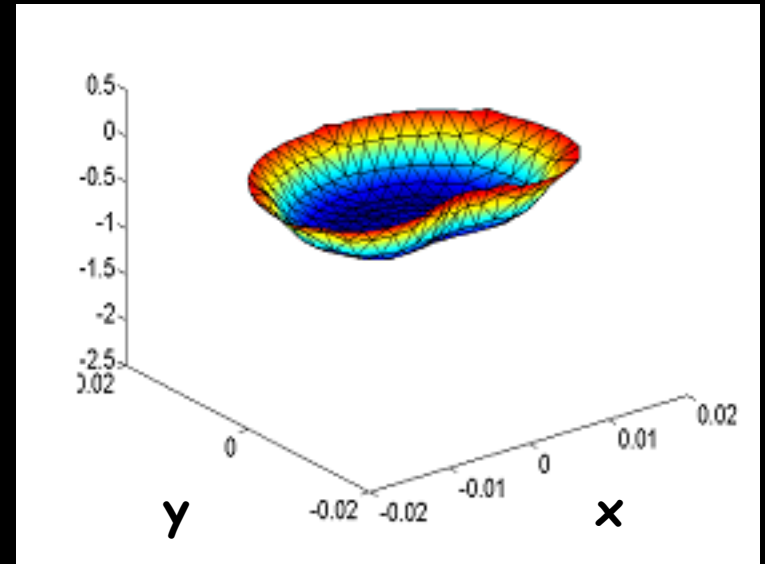
Normal

Dejenere

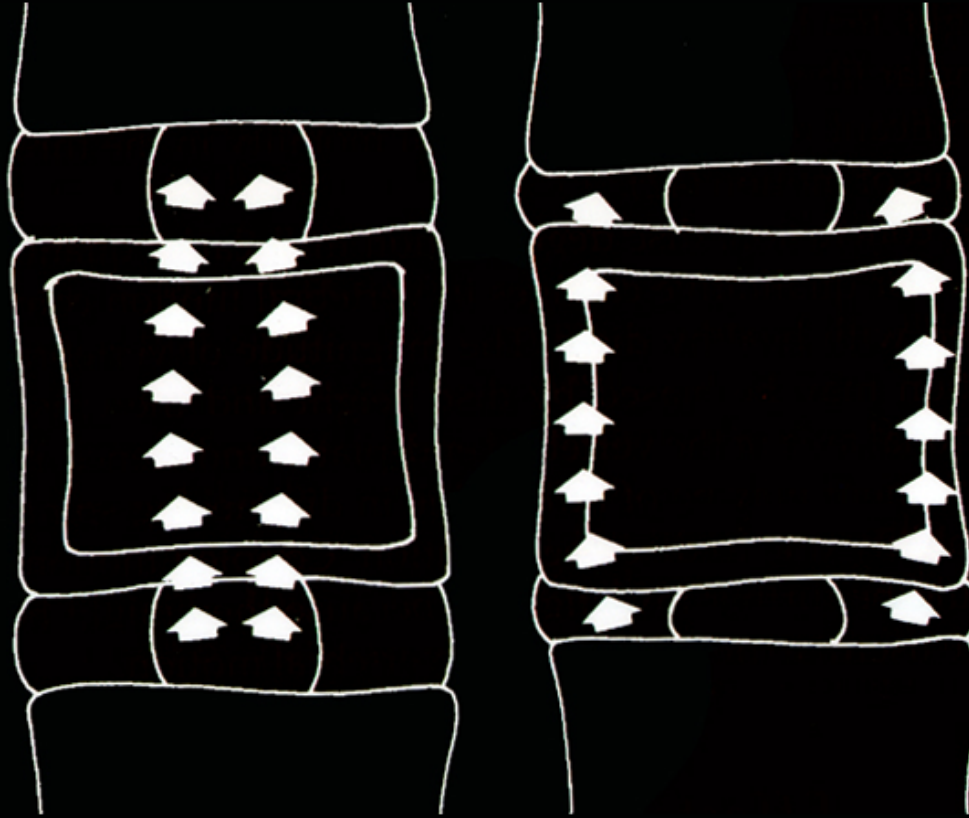
İntradiskal Sıvı Gerilmesi (MPa)

İntradiskal Sıvı Gerilmesi (MPa)

Yük Geçiři

Normal

Dejenere

Teşekkür ederim